

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Tallinna

Polütehnika

TALLINNA POLYTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIORGANISATSIOONI, DIREKTSIOONI, ELKNU KOMITEE JA TEENISTUJATE NING ÜLIÕPILASTE AMETIÜHINGUKomiteede HAALEKANDE

Nr. 15 (31) Kolmapäeval, 21. juunil 1950. a. II aastakäik

Suure pidupäeva eel

Eesti NSV 10. aastapäev läheneb. Läheneb päev, millal kümne aasta eest, kogu maailma vaevarikka ja verise heitluse eelõhtul koletislike fašistlike reaktsioonijõududega, eesti töötav rahvas leidis endas jõudu purustada kodanluse piinavad köidikud ja astuda Suure Nõukogude Liidu vabade rahvaste perre. Meie vabariigi töölised, kolhoosnikud, töötav intelligents ja õppiv noorsugu valmistavad suure vaimustusega selleks tähtsaks pidupäevaks.

Ka meie instituudi kollektiiv ei tohi jääda maha kõigist vabariigi eesrindlikest inimestest. Peame saavutama eeskujulikke näitajaid kõigil aladel, eeskätt aga õppe- ja teadusliku töö osas. Käesolev eksamissessioon, mis tänava toimub Eesti NSV 10. aastapäevaks ettevalmistumise tähe all, peab kujunema edukaimaks kõigist eelmistest eksamissessioonidest. Ja senised näitajad igatahes juba tõendavadki, et üliõpilaskond ja õppejõud, täies arusaamises selle tähtpäeva suurusest, on suhtunud eksamate küsimusse siira tõsidusega. Niihästi eksamatele ilmunute protsent kui ka eksamid sooritanute arv on tänava paremad kui kunagi varem, kusjuures pole nähtavasti mõjunud tagasikiskuvalt ka uued suurendatud nõudmised.

Märkimisväärseid tulemusi on saavutatud ka teaduslikus töös, eriti aga loominguilise koostöö juurutamises tööstusega. Lõpetajate arv TPI-s pole kunagi olnud nii suur kui nimelt tänava, — tervenisti 109 uut inseneri meie pulbitsevalt paisuval sotsialistlikule tööstusele! TPI oma teaduslik varasalg — raamatukogu — on aasta jooksul tublisti täienenud ja sai äsja tähelepanuväärse täienduse ka prof. H. S. Ketovi raamatukogu näol. TPI kateedrid töötavad pingelises omavahelises sotsialistlikus võistluses. Juubeliaastapäeva vastuvõtmiseks on ka muidu tavalised suvised korrustustööd ja remont instituuksid eriti hoos.

Lühidalt, — võimegi nähtavasti nentida, nagu oleks kogu meie kollektiiv juba täiel määral haaratud kaasa Nõukogude Eesti juubeliaastapäeva ettevalmistamisele.

Aga kas oleme siiski juba teinud selleks kõik, mis on meie kollektiivi võimsuses? Ei, — veel kaugelki mitte. Sellel lühikesel ajal, mis veel jääb kuni pidupäeva endani, tuleb TPI kollektiivil ja juhtkonnal kõvasti pingutada, et täita kõik endale võetud kohustused augs. Pingutada tuleb viimastel eksamipäevadel eeskätt üliõpilastel ja õppejõududel, et mitte lasta langeda õppetasel. Samuti tuleb kõigil õigeaegselt täita oma kohustused teadusliku töö alal. Kommunistlike noorte organisatsioonil tuleb kindlustada kahe — Tudulinn ja Kotka-Kõnnu — elektrienergia ehitamise lõpuleviimine tingimata 21. juuliks, et juba sel õhtul lööksid sarama esimesed elektritruused sealsetes kolhoosides.

Samuti ei tohi läheneva aastapäeva eel hetkekski unustada meie poliitmoraalse puhtuse nõuet, — tuleb veelgi innukamalt jätkata meie sisemist kontrolli ja päävast-päeva võitlust kodanliku natsionalismi igandite vastu meie kollektiivis.

Väga palju on jubelini teha veel ka üliõpilastel-isetegevuslastel ja sportlastel. Laulukooridel tuleb laimamatult laulda laulupeol, sportlastel väärakalt esineda 10. aastapäeva auks peetaval võistlustel. Alles siis, kui oleme kõik need ülesanded veatult täitnud, võime rahuldustundes ütelda, et oleme teinud selle, mida igaüks lubasime ja tahtsime teha oma vabariigi 10. aastapäevaks.

TÄNU NÕUKOGUDE VÕIMULE

Läheneb ENSV 10. aastapäev. See päev on meie vabariigi töötaiale suureks rõõmupäevaks. Nõukogude võimu kehtestamine Eestis on toonud rahvamajanduse ennenägematu tõusu, teaduse kultuuri ja kunsti õitsengu vabariigis. Nõukogude valitsuse ja kommunistlik partei pühendavad erilist hoolt töötajate kultuurilisele kasvule. Töötajale avanesid pärani kõikide õppeasutuste ukSED. Nõukogude võim mitte üksnes deklareeris töölise, talupoegade ja intelligenti vaba pääsu kesk- ja kõrgematesse õppeasutustesse, vaid on kindlustanud ka tugeva materiaalse baasi edukaks õppimiseks tuhandele ja tuhandele töötajale.

Kodanlikus Eestis ja teistes kapitalistlikes maades ei olnud ja ei saanudki olla ainelist abi stipendiumide näol töölise, kehviktalupoegade ja madalapalgaliste haritlaste hulgast pärinevatele ja puudust kannatavatele üliõpilastele. See on ka arusaadav. Tagurlikud kihid ja need teenindavad sabarakid püüdsid tööliste laste pääsu kesk- ja kõrgematesse õppeasutustesse igati takistada.

Ainult nõukogude korra saabumise võimale eesti töötajale teostada oma soovi õppimiseks. See on ka arusaadav. Tagurlikud kihid ja need teenindavad sabarakid püüdsid tööliste laste pääsu kesk- ja kõrgematesse õppeasutustesse igati takistada.

liku Eesti tehnikaukoolis polnud üldse stipendium ette nähtud, siis Tallinna Polütehnilise Instituudi eelarvest langeb stipendiumideks 4,2 miljonit rubla, mis moodustab üle 35 prots. instituudi aastaeelarvest.

Tehnikaukoolis üliõpilaste ühiselamud puudusid, korterüürid Tallinnas aga olid väga kõrged, ja õppeühimustele kehvematest hõidest mõjus see otse keelavalt. Nõukogude võim eraldas TPI üliõpilastele kolm ühiselamut, kuhu mahub 300 inimest. Samuti eraldatakse summad toitüri tasumiseks eemalt pärinevatele üliõpilastele, kes ei mahu ära ühiselamuisse.

Tänu ÜP(b)P Keskkomitee ja Nõukogude valitsuse hoolitsusele meie instituut saab igal aastal suure summasid õppevarustuse ja majandusliku inventari täendamiseks, raamatute täendamiseks, õppehoonetes ja ühiselamute kapital- ja jooksvaks remondiks. 1949. aastal kulutati neiks tarveteks üle 1,9 milj. rubla. Umbes sama palju saab instituut selleks ka tänava.

Kõik Eesti NSV edusammud on aga eeskätt tingitud sellest abist, mida osutavad meie noorele nõukogude vabariigile Liidu teised vennasvabariigid, esijoones aga Venemaal ja NSV ning suur vene rahvas. O. SOOSAAR

Kümme aastat Tallinna Polütehnilist Instituuti

Kogu eesti töörahvale on saabumas suur pidupäev. 21. juulil saab täis 10 aastat nõukogude võimu kehtestamisest Eestis. Kunagi varem pole meil olnud selliseid võimalusi oma rahvamajanduse ja kultuuri arendamiseks, kui viimase kümne aasta jooksul, ja veel suuremal määral on meil neid lähemas tulevikus.

Üheks eredaks näiteks nõukogude valitsuse poliitika väljapaistvatest tulemustest kultuuri alal on Tallinna Polütehnilise Instituudi areng 10 aasta vältel.

TPI asutati 1936. a. Pätsu valitsuse poolt, mis kujutas endasi fašistliku kodanliku valitsuse kehtast.

On arusaadav, et kodanlik TPI (või Tallinna Tehnikaukool, nagu teda tol ajal nimetati) pidi peegeldama endas kodanliku majanduse ja tööstuse olukorda ja valitseva fašistliku kodanluse ideoloogiat.

Enne esimest maailmasõda olid Baltimaad ja sealhulgas ka Eesti tööstuslikult arenenumaid tsääri-Venemaal. Üldse oli suurtööstuses tööl üle 60 000 tööliste. Tööstuse kontsentratsioon oli silmapaistvalt järjel, tema tehniline sisseade oli oma aja kohta eesrindlik. Kodanliku vabariigi lõppaastaks kujunes pilt aga vastupidiseks. Leidsid aset suurtööstuse hävimine tervete valmistusala kaupa, säilinud ja uuesti-asutatud ettevõtete orienteerumine poolfabrikaatide tootmisele, suure arvu kesk- ja väikeööstuste tekkimine. Suurtööstus peaaegu eranditult kuulus välskapitalile.

Tööstuslikust eesrindlikust maast oli saanud asuma seisukorras olev maa, kelle ülesandeks oli varustada imperialistlike tööstuslike abimaterjalide ja toorainetega, kelle tööliklass oli allutatud monopolistliku finantskapitali kurnamisele.

Mis puutub valitsevasse ideoloogiasse, siis ühest küljest võimutses marurahvuslik kodanlik natsionalism, teisest küljest lõimitamine Lääne-Euroopa ja Ameerika imperialistlike riikide ees. Kõikides küsimustes, seehulgas ka teaduse ja tehnika küsimustes iga väiksematki märkust, mis oli lääne kodanliku päritoluga, peeti ja ülistati vastuvaidlemata autoriteetseks tõeks, ning samas loksas tohtu laimpropaganda kõige selle kohta, mis oli kuidagi nõukogude päritoluga. Nõukogude rahva saavutused majanduses, tehnika, kultuuri ning teaduse alal vaigiti surnuks või nimetati neid kommunistlikuks propagandaks.

Seepärast on arusaadav, et kodanliku Eesti kõrgem tehniline kool ei saanud ka anda kvalifitseeritud eriteadlasi ja ei saanud olla teaduse arendamise keskuseks. Koigepealt ei olnud kodanlikul ajal vajaliku kvalifikatsiooniga õppejõude. Assistentide kohad olid reeglilpäraselt täidetud instituuti mittelõpetanud üliõpilastega. Professorite kohtadel olid sageli inimesed, kellel polnud teaduslike töid ja kes polnud kaitsenud dissertatsioone. Ja kuigi nad olidki saanud magistri või doktori kraadi, siis oli selleks vajalik töö peaaegu vastav instituudi lõpetamisel nõutava diplomitööga. Ettekantav materjal ei olnud täiel määral teaduslik, sest temas leidsid idealistlikke ja mahhistlikke elemente ming sageli oli ta lahetatud praktikast. Teaduse arengul puudusid perspektiivid, sest tööstus, mis seda teadust pidi kasutama, oli tükeldatud suureks arvukuks psiettevõtetele, ja vaevalt võis nõnda tõusta esile suuri probleeme, mis vajaksid teaduslikku lahendamist. Need küsimused lihtsalt ei olnud päevakorral.

Kuna lõpetanud polnud kuhugi võimalik tööle mahutada, — ehkki neid oli vähe, — tingis see ka üliõpilaste suure väljalangevuse õppimise ajal. Iseloomulik oli ka kuulus „akadeemiline vabadus“: — iga üliõpilane õpib kui palju ta soovib ja kuidas ta soovib, — see on tema erasi. See oli tolaeagsete valitsevate ringkondade

MIDA ON TEHTUD ÕPPETÖÖ ALAL

Sõjajärgse rahvamajanduse taastamise ja arendamise viisaastaku plaan püstis Tallinna Polütehnilisele Instituudile vastutusriikka ülesande: anda meie tööstusele ja rahvamajandusele kaasaegse teaduse ja tehnika tasemel seisvaid kõrgema haridusega eriteadlaste kaadreid. Teadlikuna kaasaegse teaduse ja tehnika ülikiirest arengust, mis ei salli seisakuid ja rahuldumist saavutatuga, on instituut täisväärtusliku produktsiooni kindlustamiseks püüdnud järjest tugevdada õppetöö materiaalsel baasi ja teaduslik-pedagoogilist kaadrit kui määravaid tegureid õppeasutuste töös, ja tõsta õppe- ning kasvatusliku töö tasem otstarbekamate töömeetodite rakendamiseks.

Aastast aastasse on instituudi laboratooriume täiendatud väärtusliku sisustusega, loodud kateedrite juures uusi õppekabinette ja juurde soetatud vajalikke õppevahendeid; kehakultuuri ja spordi viljelemiseks on sisustatud eeskujulik võimalja, ehitatud avar spordiväljak. Kuna-gise remont-luksepaatöötaja asemele on korras-tatud avarad õppetöökojad elektriliste tööpinkidega.

Instituudi õppejõudude ridadesse kuuluvad praegu Eesti NSV parimad tehnilise ja majandusliku ala eriteadlased; abioõppepersonaali pere täieneb iga aastaga kõrgemat haridust omavate isikutega instituudi lõpetajate hulgast. Teadus-

hüüdlause, mis täielikult vastas kodanluse huvidele.

Kogu nõukogude korra ajal aga on kõrgema kooli küsimus olnud üheks tähtsamaks poliitiliseks ülesandeks. Juba esimestest revolutsiooni-aastatest alates panid valitsus ja partei suurt rõhku üliõpilaste koosseisu muutmisele. Seltsimees Stalin määras ülesanded uute kaadrite ettevalmistamise alal järgmiselt: „Meie ei vaja iga suguseid juhtivaid ja insener-tehnilisi jõude, kes on suutelised mõistma meie maa tööliklassi poliitikat, kes on suutelised seda poliitikat omaks võtma ja on valmis seda siiralt toetama. Aga mida see tähendab? See tähendab, et meie maa on jõudnud säärasesse arenemisfaasi, kus tööliklass peab endale looma oma enda tootmis-tehnilise intelligentsi, kes on suuteline kaitsma tootmises tema kui valitseva klassi huve.“

Kõik nõukogude aastad on partei ja valitsus avaldanud erilist hoolt Tallinna Polütehnilise Instituudi õppejõudude ja üliõpilaste kaadri eest. Samuti on instituut saanud tõhusat abi ka oma materiaalse baasi laiendamiseks.

Pärast Nõukogude Instituudi tekkimist 1940. aastal sattus instituut 1941. aastal sõjalukorda ja tegi läbi saksa fašismi okupatsioonuaastad, mis löid sügavaid haavu insituudi elusse. Pärast fašistlike röövullutajate väljakihutamist tuli teha suuri pingutusi normaalse õppetöö taastamiseks. Suur osa üliõpilasi ja aspirantide on kindlustatud riiklike stipendiumidega, Instituudi teaduslikele töötajatele on NSVL Kõrgem atestsatsioonikomisjon omanud hulk teaduslikke astmeid ja kutseid; nii on õppejõududele omanud 6 doktori, 26 kandidaadi teaduslikku astet ja 9 professori ning 29 dotsendi kutset.

Eriti ilmekalt kajastab instituudi kasv lõpetajate arvus. Kui kodanlikul ajal 1936–40. a., s. o. nelja aastaga lõpetas instituuti 26 üliõpilast, siis nõukogude perioodil on aga lõpetajaid 556, ja nende hulgas 1949/50. õppeaastal lõpetajaid umbes 200. Kõik TPI lõpetajad on leidnud töökohad oma erialal ja töötavad eduga rahvamajanduse mitmesugustel aladel ENSV-s ning mõned ka väljaspool ENSV-d.

Oma saavutustega niihästi õppe- kui ka teaduslikus töös on TPI kollektiiv seni toime tulnud seepärast, et ta järjest paremini mõistab oma ülesandeid, nõukogude kõrgema kooli ülesandeid. Nõukogude kõrgemad koolid valmistavad ette uut tüüpi eriteadlasi, inimesi, kes on kasvatatud bolševistliku ideelise vaimu, ustavuse vaimu sotsialistlikule kodumaale, kes omavad laiad poliitilist ja kultuurilist silmaringi, sügavaid teadmisi, kes oskavad rajada uusi teid teoorias ja praktikas, kes pole rutini küttes, kes oskavad siduda teaduslikku tööd praktilise ülesehitusega, kes on suutelised mobiliseerima rahvahulka sotsialistliku ülesehituse ülesannete täitmisele.

Meie instituut on nõukogude aastate kestel kujunenud välja hoopis uueks kõrgemaks kooliks. Meie töötame küll veel endistes ruumides, mis on meile muutunud äärmiselt kitsaks ja takistavad meie arengut, aga instituuti töö sisu, eesmärgid, instituudi üliõpilased ja ka õppejõud on hoopis teised, olgugi, et õppejõudude hulgas on ka neid, kes töötasid ka kodanlikus polütehnilises instituudis.

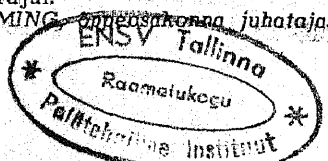
Suur on partei ja valitsuse hool ja abi, mis on osutatud Tallinna Polütehnilisele Instituudile. TPI kollektiiv, olles tihedalt liitunud Lenini-Stalini partei ümber, pühendab ka edaspidi kogu oma jõu ja teadmised selleks, et oma ennast-salgava loominguilise õppe- ja teaduslik-tehnilise tööga, — kodumaale ustavate kõrgestikvalifitseeritud inseneride ja majandus-eadlaste kaadrite ettevalmistamises ning loovas koostöös tööstusega — kiirendada kommunismi saabumist meie maal. Prof. L. SCHMIDT

lik-pedagoogilise koosseisu edasiseks tugevdamiseks kuulutati käesoleval aastal välja konkurss 10 vabale professorile ja dotsendile.

Õppetöö kvaliteedi tõstmiseks on viimastel aastatel pööratud kõige tõsisema tähelepanu õppetöö metoodika küsimistele. Metoodiline töö juhtimiseks instituudis on moodustatud vilnumaist pedagoogidest, eesotsas direktori aset, õppe- ja teadusliku töö alal, alatine metoodiline nõukogu.

Suure sammu edasi on instituut teinud ka üliõpilaste iseseisva töö, selle meetodite ja kvaliteedi arendamisel. Üliõpilasi õpetatakse nüüd omandama teadmisi ja praktilisi tööoskusi mitte mälu vaid mõistusega, süvendatakse nende võimeid iseseisvalt uurida küsimusi ja lahendada seejuures esilekerkivaid raskusi. Aeg, kus üliõpilastele piisas loengutel ettekantud materjali äraõppimisest, on jäänud kaugale seljataha. Üliõpilaste praktiliste kogemuste süvendamise alal on tunduvalt tõstetud tööstuspraktika osatähtsust õppetöös.

Üliõpilaste poolt omandatud teadmiste rohkus ja põhjalikkus, on kahtlemata üheks parimaks moodumaks õppeasutuste töö taseme hindamisel. Viimaste aastate eksamissessioonide tulemused tõendavad, et õppetöö tase instituudis sammub käsikäes nõukogude eesrindliku teaduse ja tehnika progressi rajal. E. BAUMING, instituudi juhataja.

KÕIK TPI TEADUSLIKULE KONVERENTSILE!

TPI teaduslik-tehniline konverents, mis on pühendatud Eesti NSV 10. aastapäevale, viiakse esmakordselt meie instituutis läbi teematilise konverentsina. Konverentsil töötavad ainult kolme sektiooni: põlevkivisektioon ja kolhoosiehituse sektioon. Seega haarab konverentsi töö meie rahvamajanduse kõige tähtsamaid küsimusi.

Põlevkivisektiooni põhiprobleemiks on põlevkiviõli keemiline koostis ja tema kompleksse kasutamise võimalused. Töö sektioonis on organiseeritud nii, et igale põhiettekandele järgneb 3-4 kausreferaati.

Kolhoosiehituse sektiooni töö toimub kahes allsektioonis. Esimene neist käsitleb kolhoosi loomakasvatushoonete ehitamist, teine — kolhoosi elektrifitseerimist.

Peale TPI õppejõudude esinevad seekordsel konverentsil veel külalisreferendid Leningradist — dots. Rembaševski ja Moskvast — ins. Kalašnikov. Ettekannetega esinevad veel mitmed Eesti NSV tehaste, teaduslike uurimisasutuste ja muude organisatsioonide esindajad. Nii näit. põlevkivisektioonis esinevad KPPM Projektseerina ja Teadusliku Uurimise instituudi töötajad insenerid Stoler, Kuznetsov, Treialt jt., keemiatehasest „Orto“ — ins. P. Teppor jne.

Kolhoosiehituse sektiooni tööst võtavad aktiivselt osa peale TPI töötajate veel ENSV Põllumajanduse ministri aset. sm. I. Jürisson, ENSV Sovhooside ministeriumi pea-veetart H. Reimann, sotsialistliku töö kanglane O. Väinsalu Uusna sovhoosist, insenerid Kuusik ja Kukk trustist „Maelekter“ ja rida teisi.

Konverentsi igakülgne õnnestumine on loodetav, sest TPI kollektiiv — niijasti konverentsil otseselt esinejaid kui ka teiste. Meie konverentside üheks suureks puuduseks on alati olnud üliõpilaste ja õppejõudude tagasihoidlik osavõtt, eriti plenaaristungitest. Ruumikas I auditoriumis, kus leiab aset seekordne plenaaristung, mõjaks vähene osavõtjate arv eriti silmatorkavalt. Seepärast ei tohi ükski TPI õppejõud ega üliõpilane, kes otseselt eksamitega seotud ei ole, konverentsilt puududa.

Kõik see lubab oletada, et konverentsi töö kujuneb sügavaks teaduslikuks diskussiooniks, kus rõõbiti teoreetilise ja laboratoorse tulemuste valgustamisega selgitatakse ka küsimuste praktiline külg. Kontakt meie sotsialistliku rahvamajanduse ja tööstustega saab olema hea. Dots. H. LEPIKSON

Tähelepanekuid vene keele eksameilt

Vene keele eksaminõudud erinevad mõelduna aastate nõudeist tänavu suuresti. Kui teadmiste kontrollimisel varem oli lubatud kasutada sõnastikku, siis nüüd on üliõpilased kohustatud tundmatu teksti lugema ja tõlkima sõnaraamatu abita ning samuti vene keeles edasi andma tundmatu teksti sisu.

Seni on eksamid toimunud 16 rühmas, 245 üliõpilases vastasid hinnetele: väga hea — 28, hea — 119, rahuldav — 88 ja mitte-rahuldav — 8. Võib rõõmustavalt märkida, et rõhuv osa eksaminantidest on saavutanud üsna häid tulemusi. Märksa on paranenud lugemistehnika, samuti ei tekitanud raskusi lause analüüsi. Enamik üliõpilasi on suuteline väljendada oma mõtteid vene keeles.

Kuid seejuures ei saa unustada ka puudusi. Paljudel juhtudel ei ole üliõpilaste kõnekeel laimatu, puhas, sageli esineb selles veel jämedaid vigu, puudub vajalik ladusus jne. Seda põhjustavad kõigepealt liiga vä-

hene kõnepraktika ja kasin ilukirjanduse lugemine. Ainult üksikud on oma initsiatiivil lugenud vene ilukirjandust väljastpoolt õppekavas ette nähtud norme. Meetodika aga ei jõua küllalt rõhutada, millist määratud tähtsust omab vene keele õppimisel nimelt ilukirjanduse lugemine. Samuti on väga kasulik luuletuste ja ilukirjanduslike katkendite päheõppimine. See laiendab ja kinnistab sõnavara, kusjuures fikseeruvad mällu ter- ved laused, kus neid on hea vajalikul momendil taas ammen-dada ka osaliselt.

Üksnes nende nõuete silmaspidamisel võib loota veelgi paremaid tulemusi eksameil järgmisel õppeaastal. Asjaolu, et rõhuv enamus eksamisooritajaid vene keeles pole seni suutnud saavutada väga head hinnet, viitab vaid sellele, et igatüki neist siiski lubas endale eksamil kas suuremaid või vähemaid komis-tusi.

Vene keele kal. juh. J. SOLBA

MEHAANIKU EKSA- SIOONIL

Eksamisessioonil näitavad mehaanikateaduskonna üliõpilased, kuidas nad lähevad vastu ENSV 10. aastapäevale. Enamus üliõpilasi on suhtunud tõsiselt õppetöösse, on õigesti aru saanud neile pandud suurtest ülesannetest; kuid meil leidub veel ka terve rida vasutatustundetuid üliõpilasi, kes on petnud oma lohaka tööga meie töötavat rahvast, parteid ja valitsust.

Kahjuks leidub veel vanemategi kursustel üksikuid vasutatustundetuid üliõpilasi, nagu Eglon viie läbikukkumise, Soo ja Matsar (kõik ME-64) ning Tõugias (ME-83) kahe mitterahuldava hindega.

Eriti halb on olukord rühmas MS-22 (rühmaväin Soodla), kus 21 üliõpilasest pääses eksamisessioonile ainult 15 (!) ja teoreetilise mehaanika eksami sooritas 8 (!) üliõpilast. Palju parem pole ka rühm MM-41 (rühmaväin Saar), kus sm. Metsala toimunud 4 eksamil on suutnud juba 5 korda läbi kukkuda ja sm-d Ibrus, Suur ning Talvik 2 korda.

Eksamisessioonil esinenud puudustes on süüdi suurel määral ühiskondlikud organisatsioonid. Meie ühiskondlike organisatsioonide töötajad õppeedukuse alal — ELKNU algorganisatsiooni ja a/ü büroode liikmed sm-d Hage-meister ja Soodla pole kuigi palju kaasa aidanud eksamisessiooni edukaks kordamineks teaduskonnas. Samuti pole eksamisessiooni midagi teinud seinalehti „Mehaanik“ (vastutav toimetaja Reeben).

Seltsimehed üliõpilased, näidakeks eksamil senisest paremaid tulemusi ja mingem vastu ENSV 10. aastapäevale uute saavutustega õppetöösi!

K. MÖLLER (MS-21)

EKSAMITULEMUSED EHITUSTEADUSKONNAS

Eksamisessioon, mis ehitusteaduskonnas algas 17. mail, on jõudmas lõpule. Võib öelda, et ehitusteaduskonnas on tänavune eksamisessioon kulgenud üldiselt rahuldavalt. Paranenud on eksamate ideelis-poliitiline tase; kõrge- datud nõudmised eksamisessioonis suutsid meie üliõpilased laitmatult rahuldada.

Märgitud eesrindlaste kõrval on teaduskonnas üliõpilasi, kes suhtudes pealiskaudselt õppetöösse ei suutnud sooritada kõiki eksameid. Nii on võlgnevis üliõpilastel A. Kukk (E-23), V. Kaasik (E-25), U. Sikk (E-21), G. Kreis (E-21), G. Kirss (A-41) ja veel teistel.

SPORT

Sportlikult oleme õigel teel

Kogu Nõukogude Eesti rahvas on asunud võitlustele, et uute töö- võitudega tähistada väärikalt ENSV 10. aastapäeva. Ka TPI üliõpilased on eksamitules ja püüavad eksamisessioonil anda oma parima. Paralleelselt teadmiste omandamisega valmistavad nõukogude üliõpilased end ette ka füüsiliselt, et olla väärikaiks võitlejaks kommunistliku eest. Isegi pingelisel eksamate ettevalmistuse perioodil ega eksamisessiooni kestel pole üliõpilased jätnud oma kehalist kasvatust vaeslapse ossa. Meie paremad sportlased on olnud tõsiselt treeningus ja saavutanud häid tulemusi mitmesugustel spordialadel.

Nii püstitas hiljuti ehitusteaduskonna õhtuse sektori üliõp. B. Junk uue üliõpilase rekordi 5 km käimises. Noored sprinterid — U. Liiv ja E. Küllik — esinesid väga edukalt Tallinn-Tartu, Eesti NSV ja Eesti NSV — Gruusia NSV matšikohtumistel. Samadel võistlustel saavutas rea esikohi majandusteaduskonna üliõp. M. Vallikivi, võisteldes 400 ja 800 m jooksudes.

Paar nädalat tagasi purustas praegune ENSV kiireim naine Juta Sandbank 21 aastat püsinud rekordi 60 m jooksus naistele.

Üliõpilastel karikavõistlustest nii võrk- kui ka korvpallis võtavad osa tuhanded mees- ja naisvõistkonnad. TPI võrkpallimeeskond, koosseisus A. Milk, I. Lindpere, S. Kurotskin, H. Tõniste, P. Jürje ja A. Liilik esineb neil võistlustel hästi. Tallinna grupi finaalis TPI võitis Spartaki väga tasavärgises ja kaasakiskavas mängus 3:2. Edukad olid ka TPI naiskorvpallurid, kes samuti võitsid esikoha Tallinna grupis. Kohtumisel TRÜ spordiklubi naiskonnaga tuli aga vastu võtta napp kaotus, kuigi poolajal ja mõni minut enne lõppvõit olti eduses.

Silmapiirilt on esinenud võistlustel ja on korduvalt ületanud vabariiklikke rekordeid meie parim ujuja kommunistlik noor Alb. Norak.

TPI vehklejad ja purjesportlased on saavutanud terve rea hinnata- vaid võite hiljutistel võistlustel.

Aga mitte üksnes tippsportlasi, vaid ka laiu üliõpilashulki on haaranud kehakultuuriline liikumine. TPI spordiklubi juures töötab praegu üle 20 sektiooni kokku 831 liikmega. Hiljuti toimunud TPI lahtistel kerge- jõustikuvõistlustel võistles hulki TPI noori kerjajõustiklasi, kellest eduka- maiks osutusid Till, Meresmaa jt.

On alanud korrapärane treening akadeemilistel sõidepaatidel. Isegi jaigratuurid (Mitt jt.), kuigi neil puudub omaette sektioon, on asunud pidevasse treeningusse. Kahekordne NSVL tšempion H. Meelak sõidab võistlema Alma-Atasse mudellennus.

Eriilist tähelepanu on suunanud tähtsaima ülesande täitmisele — VTK määrimisnormide sooritamisele. Näit. 1949. a. sooritas VTK I ja II astme määrimisnormid 158 üliõpilast.

See kõik näitab, et kehakultuurile ja spordile on antud õige koht TPI-s. On loodud suur materiaalne baas, üliõpilaste kasutada on spordi- väiakuud, väljavad. Niiviisi ongi tagatud, et TPI valmistab ette harmoonilist arenenud eriteadlasi, kellest on juha tõsine kasu Kogu ühiskon- nale.

Halvimana teaduskonna rüma- dest on esinenud õpperühm E-42. Rühmas on ainult 8 üliõpilast, aga võlgnevisi on rühmale kogunenud 10! Üliõpilastel Gul- janiitskil on koguni 5 võlgnevisit. Ei ole eesrindlikku suhtumist õppetöösse näidanud ka õppe- rühma kommunalistlik noored N. Judin ja S. Kuznetsov, kuna mõlemil on 2 mitterahuldavat hinnet. Selline halb tulemus näitab hoolimatut suhtumist oma kohustustesse ja ei ole kohane nõukogude üliõpilastele.

E. TARKPEA (E-63)

„Politehnika“ kriitika järgedes

PROF. KARK PÕIKLEB

„Politehnikus“ nr. 12 ilmunud kriitika enda kohta on nüüd prof. Kark saatnud toimetusele vastuse. Seeasemel aga, et oma eksimusi siiralt omaks võtta, jätkab ta kangelaenelt enese õigustamist. See- kord teeb ta seda aga testiti kui varem. Ta võtab nüüd omaks (kui tõsiselt aga?) suure osa neist vä- gadest, mida ta alles TPI nõuko- gu maikuu istungil kategooriliselt eitab, ja püüab end kõige kiuste ja üsna kasinate põhjendustega näida- ta nõukogude patrioodina.

Kui aga prof. Kark nüüd oma kirjas siiski ise tunnustab, et tema kateedri ideelis-poliitiline tase on madal, et tema ega kateedri liik- mete teaduslikud tööd pole õnnest- unud, et tema õpperaamatud on kahjulikud nõukogude üliõpilastele ja et loengud põhjustavad üliõpi- lastes väärarvamisi, siis jääb küll vaid küsida, milles nimelt avaldub tema patriotism?

Kui prof. Kark nüüd ütleb, et ta juba enne sõda „patriootlikult“ mu- retses oma laboratooriumile nõuko- gude geoloogide töid, ja kui nüüd, kümme aastat hiljem, siiski selgub, et neist pole temale mingit kasu olnud siis räägib see küll ainult tema kahjuks!

KEEMIK KAITSEB VÄITEKIRJA

30. juunil 1950. a. kl. 12 toi- mub auditorium nr. 1 TPI nõu- kogu avalikul koosolekul Ralf Georgi pg. Valdeki kandidaa- di väitekirja „Küllastatud, normaalsest rasvarehappeist kom- binaadi „Kivivõli“ tunnelahude põlevkiviõli kergemais fraktsio- onides“ avalik kaitsmine.

Ametlike oponentidena esine- vad keemia teaduste doktor prof. P. Kogerman, tehniliste teaduste kandidaat A. Aarna ja keemia- teaduste kandidaat A. Köll. Dissertatsiooniga võib tutvuda TPI raamatukogus.

TPI meeskoori tegevusest

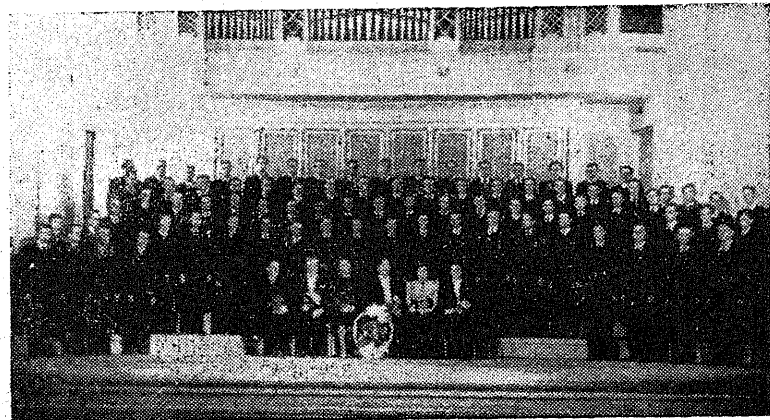
TPI meeskoor on vanim TPI isetegevuskollektiividest. Pärast Nõukogude Eesti vabastamist fa- sistlikust okupatsioonist olid loodud kõik tingimused igakül- seks isetegevuse arendamiseks meie kõrgema tehnilise ja rah- vamajandusliku kaadri sepiko- jas — Tallinna Politehnilises Instituutis.

Kuna TPI üliõpilased on suu- res enamuses meessoost, kerkis esile meeskoori asutamise mõte. See algatus oli eriti kiid- duväärne, sest pärast raskeid sõ- ja-aastaid oli meeskooride arv ENSV-s jäänud üsna väheseks. Uue meeskoori asutamise ini- tiaatoriks oli arhitektuuriosa- konna üliõp. Arvo Ratasapp. Meeskoori juhiks sai noor ja andekas TR Konservatooriumi üliõpilane Arno Kallikorm. Esimelele harjutusele ilmus küll vaid 16 lauluentusiast, kuid tänu energilise koorijuhhi heale orga- niseerimisele kasvas meeskoori liikmete arv iga harjutusega.

Koorijuhhi eduka töö ja mees- te tõsise huvi ühise viljana võis noor meeskoor avalikult esineda juba 15. XII 1945. a., s. o. 2 kuud pärast oma tegevuse algust. Nimetatud kuupäeva on sellepärast siis ka hakatud ni- metama TPI meeskoori „sünni- päevaks“.

Esialgsest edust tiivustatuna asus meeskoor 1946. a. veelgi in-

tensiivsemal tööle. Nii oligi meeskoor võimeline 5. I 1947. a. andma iseseisva kontserdi „Es- tonia“ kontserdisaalis oma esi- mese aastapäeva tähistamiseks. Samal semestril korraldas mees- koor ka esmakordse kontsert- matka Tartusse, kus leidis sooja vastuvõtu. 1947. a. toimunud

ENSV XII Üldlaulupeost võttis meeskoor osa kõige arvurikka- malt meeskooride hulgas — 89 lauljaga.

Esimesele edukale tegevusaas- tale järgnesid teised. 1947. a. sügisel korraldati õnnestunud kontsertmatkad Viljandisse, Raplasse ja Kehnasse. Det-

sembris anti 2. aastapäeva kont- sert. 1948. a. kevadel toimusid kontserdid Riias, suvel võeti osa Viljandimaa X laulupäevast jne. jne. Järgmisel õppeaastal toimus koori 3. aastapäeva kont- sert, korraldati järjekordne kontsertmatk Tartusse, võeti osa vabariiklikust meeslaulupäe- vast Pärnus ja külastati järje- kordselt Viljandit. 1949/50. tege- vusaastal tähistati pidulikult

meie suure juhi seltsimees Stalini 70. a. sünnipäeva, korral- dati 4. aastapäeva kontsert jne.

Praegu valmistub meeskoor ENSV 10. a. Üldlaulupeoks, et väärikalt vastu võtta ENSV suurt pidupäeva. Kogu oma tegevusa- jal on meeskoor veel paljudel kordadel esinenud riiklikel täht-

päevadel TPI-s, TPI omaloomin- gu ja isetegevuse olümpiaadidel. Ühendatud kooride kontsertidel, vabaõhukontsertidel, valimis- kampaanias agitpunktides jne. kokku enam kui 80 korral. Mees- koori liikmete arv käesoleval semestril on 89. Seejuures haarab meeskoori repertuaar pare- miku eesti meeskoorilauludest, vennisvabariikide koorilaulu ja nii vene kui ka lääne klassikute teoseid. Kogu tegevusaja jook- sul on meeskoori repertuaaris esinenud üle 60 laulu.

Eespooltoodu oli lühikeseks „ajalooliseks“ ülevaateks TPI meeskoori tööst tema nelja tege- vusaasta jooksul. Tõsiasi, et TPI meeskoor selle aja on tõusnud ENSV meeskooride paremiku hulka ja saavutanud seal küll- lalki väärika kohta, on tõendiks TPI meeskoori saavutuste kohta.

Kogu meeskoori tegevuse väl- tel on kerkinud esile mõningad probleemid, mis ei mõju soodus- tavalt koori edaspidisele arengule. TPI meeskoor on ikkagi põhiliselt muutuva, läbikäiva koosseisuga. Ülikooli lõpetanud või sealt lahkunud üliõpilased lahuvad ka koorist, kaotavad sideme kooriga. Selline olukord mõjub halvavalt koori tege- vusele. Samuti ei ole oma mõju jätnud avaldamata ka koori töö perioodilisus. On ju üliõpilased esijoones ikka seotud õppetöoga. Nii tegutses koor aastast keskmiselt vaid 6 kuud. Seetõttu ongi meeskoori juha-

tuse peamiseks püüdeks luua koorile tugev, aastaid püsiv koosseis. Sellist koosseisu tuleb igal aastal vaid väheses arvu uute liikmete vastuvõtuga täien- dada. (Uutele liikmetele esita- takse aga nõuded, mida neil tuleb täita. Uus kooriliige peab omama küllaldast häälemater- jali; soovivat on, et ta enne oleks kuskil kooris laulnud ja ta peab olema võimeline järele jõudma koori üldisele tasemele. Selles on seni uusi liikmeid ai- danud TPI kooride hääleseadja, tuntud laulpedagoog sm. Must. Üheks tähtsaimaks nõudeks uuele lauljale on aga kogu oma tegevuse (õppetöö, sport jne.) johtamine nii, et osavõtt meeskoori tööst ei muutuks koormavaks ja et tegevus mees- kooris ei oleks mõjutatud teis- test harrastustest.

Meeskoor, olles vanimaks ise- tegevuskollektiiviks TPI-s, on kogu oma tegevusaja vältel hoidnud oma käes esikohata TPI isetegevuskollektiivide hulgas. Seda on saavutatud tänu koori- liikmete ja koorijuhhi tööentu- siasmale, tänu sellele, et koor on olnud tugev, nõukogulik kollek- tiiv. Koori senised saavutused on tunnustuseks kollektiivi iga- le üksikule liikmele ja need kohustavad koori liikmeid jär- gemistel tegevusaastatel veelgi intensiivsemale tegevusele.

Selleks jõudu ja edu!

TPI meeskoori esimees A. LASS